

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО ВАСИЛ САШОВ ПЕТРОВ срещу БЪЛГАРИЯ
(Жалба № 63106/00)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ
10 юни 2010 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

10/09/2010 г.

Настоящото решение е окончателно съгласно член 44 § 2 от Конвенцията. Същото може да подлежи на редакционни промени.

По делото Васил Сашов Петров срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ в състав:

Пеер Лоренцен, *председател*,
Карел Юнгвиерт,
Райт Марусте,
Марк Вилиджър,
Изабел Бери-Льофевр,
Миряна Лазарова Трайковска,
Здравка Калайджиева, *съдии*,

и Клаудия Вестердик, *секретар на отделението*,

след като обсъди въпросите в закрито заседание, проведено на 11 май 2010 г.,

постанови следното решение, прието на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (№ 63106/00) срещу Република България, подадена на 25 септември 2000 г. в Съда, на основание член 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи („Конвенцията“), от българския гражданин г-н Васил Сашов Петров („жалбоподател“).

2. Жалбоподателят е представляван от г-н Т. Бороджиев и г-н И. Мазнев, адвокати, практикуващи в гр. София. Българското правителство („Правителството“) се представлява от своя агент г-жа М. Караджова от Министерство на правосъдието.

3. Жалбоподателят твърди, че употребата на огнестрелни оръжия от полицията при ареста му е била незаконосъобразна, че последвалото разследване е било неефективно, че не е разполагал с ефективни правни средства за защита в това отношение, и че тези събития са резултат от дискриминационно отношение към лица от ромски произход.

4. На 7 юни 2005 г. Съдът решава да уведоми Правителството за жалбата. Решава също така да се провери основателността на жалбата, както и нейната допустимост (член 29 § 3 от Конвенцията).

ПО ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателят е роден през 1980 г. и живее в гр. Велинград. Описва се като лице от ромски/цигански етнически произход.

A. Инцидентът на 14 януари 1999 г.

6. Според твърденията му, около 2 часа през нощта на 14 януари 1999 г., в мъгливо време, жалбоподателят отишъл в празен двор в гр. Велинград, за да се дрогира чрез вдишване на течен бронз, както често правел по това време. Когато напуснал двора малко по-късно, двама полицейски служители го видели и му извикали да спре. Той не го сторил, а вместо това започнал да бяга. Изведнъж видял фенерче пред себе си и завил наляво, за да не го хванат. След това чул изстрели, но продължил да тича. След още няколко стъпки усетил пареща болка в стомаха и паднал на земята. Полицаяте се приближили и видели, че има рана в стомаха. Един от полицаите го разпознал.

7. В хода на последвалото разследване (вж. параграфи 9-20 по-долу) двамата полицейски служители, сержант И. С. и сержант Д. Н., заявяват, че са видели жалбоподателя да прескача ограда, да влиза в двора на г-н А. В. и да се отправя към кокошарника на г-н А. В. След като изчакали няколко минути и се уверили, че жалбоподателят се опитва да открадне кокошки, служителите, и двамата въоръжени с пистолети със заредени бойни патрони, се намесили. Разделили се и приближили двора от различни посоки. Когато ги забелязал, жалбоподателят прескочил оградата и хукнал през празни терени земя към близката ромска махала. Въпреки няколкото предупреждения не спрял. Тогава един от полицейските служители извадил пистолета си и стрелял с намерението да го спре. В този момент жалбоподателят бил на около четири метра от служителя и обърнат странично. След това продължил да бяга. Другият полицаи продължил преследването, стрелял два пъти във въздуха и настигнал жалбоподателя на около шестдесет метра от мястото, където е стрелял. Полицаят разпознал жалбоподателя, забелязал, че е опиянен и видял малка рана в стомаха му, но според твърденията не разбрал, че същата е причинена от куршум.

8. Полицейските служители веднага завеждат жалбоподателя в болница, където същият е превързан и изпратен да се прибере вкъщи. Не споменават, че са използвали огнестрелни оръжия срещу жалбоподателя. Лекарят, който го лекувал, не разбира, че раната му е причинена от огнестрелно оръжие. Скоро след това състоянието на жалбоподателя се влошава и няколко часа по-късно той се връща в

болницата, където му е направена хирургическа операция, продължила пет часа. Лекарите установяват, че бъбрекът на жалбоподателя е разкъсан от куршум, който се е пръснал на три парчета, че черният му дроб е увреден, и че кърви в абдоминалната кухина. Бъбрекът и част от черния дроб на жалбоподателя са отстранени.

Б. Разследването

9. На 27 януари 1999 г. Пазарджишката полиция уведомява Пловдивската военно-окръжна прокуратура за случая. На 22 февруари 1999 г. посочената прокуратура започва разследване срещу двамата полицейски служители.

10. На 12 март 1999 г. следователят по делото разпитва полицаите, жалбоподателя и баща му. На 23 март 1999 г. разпитва лекаря, който лекувал жалбоподателя веднага след инцидента, и началникът на болничното отделение, в което е приет жалбоподателя по-късно. В обясненията си двамата полицаи наричат жалбоподателя предимно „лице”. В един момент сержант И. С. казва, че когато приближили жалбоподателя след като той паднал на земята, видял, че той е „осемнадесет или деветнадесет годишен циганин”, и че помислил, че „циганинът се е закачил на нещо, докато е тичал”.

11. Следователят също така назначава медицинска експертиза на естеството и произхода на нараняването на жалбоподателя. Експертизата заключава, че жалбоподателят е прострелян отпред и че в резултат на изстрела същият е изгубил единия си бъбрек, претърпял е временно застрашаващо живота състояние и рана, проникваща в абдоминалната кухина.

12. На 16 юни 1999 г. следователят предлага на прокуратурата да се прекрати разследването, изтъквайки, че е невъзможно да се открие куршума ранил жалбоподателя, че двамата полицейски служители твърдят, че са стреляли във въздуха, и отричат обвинението, и че жалбоподателят не е могъл да даде достоверни доказателства поради опияненото си състояние по време на събитията. Според следователя тези фактори правели невъзможно да се установи кой полицай е прострелял жалбоподателя и следователно да се идентифицира извършителят.

13. На 16 юли 1999 г. Пловдивската военно-окръжна прокуратура решава да прекрати разследването, заключавайки, че „въпреки пълното разследване” не е възможно да се установи кой е произвел изстрела ранил жалбоподателя. Куршумът не е бил намерен и двамата полицейски служители твърдели, че са стреляли във въздуха.

14. По жалба на жалбоподателя, на 27 август 1999 г. Военно-апелативната прокуратура отменя прекратяването. Същата установява, че някои задължителни разследващи действия, като например

назначаването на балистична експертиза и оглед на мястото на стрелбата, не са били извършени. Освен това следователят не е назначил експертиза на способността на жалбоподателя да даде показания предвид състоянието му на опиянение по време на инцидента. Заключение, че е невъзможно да се установи кой е произвел изстрела, било необосновано. Трябвало да се извърши оглед на мястото на стрелбата и да се направи възпроизвеждане на събитията, а след това да се назначат нови медицинска и балистична експертизи.

15. След това делото е възложено на друг следовател. Сутринта на 6 октомври 1999 г. той извършва възпроизвеждане на събитията в присъствието на жалбоподателя, двамата полицейски служители, вещи лица - специалисти по балистика и медицина, и фотограф. Следобед провежда разпит на двамата полицаи, началника на техния отдел, лекаря, който прегледал жалбоподателя веднага след инцидента, началника на хирургичното отделение на болницата, където е опериран жалбоподателят, и г-н А. В., собственика на двора непосредствено до мястото, където е прострелян жалбоподателят. А. В. твърди, че на следващата сутрин е видял стъпки в двора си и счупена дъска на стената на кокошарника, и че без намесата на полицията жалбоподателят сигурно е щял да открадне няколко от кокошките му. Последният бил откраднал пет кокошки само месец след като се възстановил от раните си. В обясненията си двамата служители наричат жалбоподателя „гражданина Петров” или „Петров”.

16. Назначената от следователя балистична експертиза е готова на следващия ден, 7 октомври 1999 г. Според заключението на същата пистолетите на двамата полицаи са могли да произведат изстрела, ранил жалбоподателя. Медицинска експертиза, изготвена на 9 ноември 1999 г., заключава, че изстрелът, ранил жалбоподателя, е произведен от сержант И. С., и че по време на изстрела жалбоподателят е бил застанал странично, с дясното си рамо към И. С., на разстояние около четири метра. Куршумът минал отпред назад и отдясно наляво. Назначената от следователя психиатрична експертиза заключава, че жалбоподателят е бил опиянен, но не много, могъл е да контролира действията си и бил способен да даде показания за инцидента.

17. След като приключва работата си по случая, на 24 януари 2000 г. следователят предлага да се прекрати разследването. Той установява, на базата на показанията на А. В., че жалбоподателят се е опитал да открадне кокошки от кокошарника на А. В. Според него сержант И. С. е действал в съответствие с чл. 80, ал.ал. 1 и 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи от 1997 г. (вж. параграф 22 по-долу) и не носел наказателна отговорност. Полицаят се бил уверил, че жалбоподателят ще извърши кражба - престъпление от общ характер, предупредил го няколко пъти да спре, и, предвид лошата

видимост и близостта на ромската махала, помислил, че жалбоподателят може да избяга.

18. На 29 февруари 2000 г. Пловдивската военна прокуратура решава да прекрати разследването, повтаряйки мотивите на следователя почти дословно.

19. На 23 март 2000 г. Военно-апелативната прокуратура потвърждава прекратяването, мотивирайки се накратко, че служителят е използвал оръжието си законосъобразно, като крайна мярка. Преди да стреля, той се уверил, съгласно изискването на чл. 80, ал. 1 и ал. 4 от Закона от 1997 г. (вж. параграф 22 по-долу), че жалбоподателят се готви да извърши кражба. С оглед на това, на факта, че не е имало друг начин да се задържи жалбоподателя, и на това, че необходимите мерки по чл. 12а от Наказателния кодекс (вж. параграф 24 по-долу) не били превишени, увреждането, причинено на жалбоподателя, не било незаконосъобразно.

20. В окончателно решение от 4 април 2000 г. Военно-апелативният съд също потвърждава прекратяването. Същият напълно приема заключението на прокурорските органи, че действията на полицейските служители са били в съответствие с чл. 80, ал. 1 и ал. 4 от Закона от 1997 г. (вж. параграф 22 по-долу). Съдът не споменава чл. 12а от Наказателния кодекс (вж. параграф 24 по-долу).

В. Претенцията на жалбоподателя за вреди срещу полицията

21. По-късно през 2000 г. жалбоподателят завежда иск за непозволено увреждане срещу сержант И. С. и Полицейско управление - гр. Пазарджик. На 14 юни 2000 г. Пазарджишкият окръжен съд отхвърля иска. На 25 март 2002 г. Пловдивският апелативен съд потвърждава решението. Последвалата жалба на жалбоподателя по въпроси на правото е отхвърлена от Върховния касационен съд на 15 октомври 2003 г. (реш. № 1752 от 15 октомври 2003 г. по гр. д. № 1527/2002 г., ВКС, IV г. о.). Съдът намира, че стрелбата е в резултат на собствените действия на жалбоподателя и несъобразяването му с правомерните указания и действия на полицията да го спре и да го задържи. Сержант И. С. бил действал в съответствие с чл. 80, ал. 1 и ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи от 1997 г., поради което жалбоподателят нямал право на обезщетение за причинени вреди в резултат на това. Съдът не споменава чл. 12а от Наказателния кодекс (вж. параграф 24 по-долу).

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО

А. Използване на оръжие от полицейските органи

22. Член 80 от Закона за Министерството на вътрешните работи от 1997 г., който е в сила към момента на настъпване на фактите, предвижда, доколкото е относимо:

“(1) Полицейските органи могат да използват оръжие като крайна мярка:

...

4. след предупреждение при задържане на лице, извършващо или извършило престъпление от общ характер; ...

(2) Полицейските органи при използване на оръжие са длъжни по възможност да пазят живота на лицето, срещу което е насочено...”

23. През м. февруари 2003 г. чл. 80, ал. 1 и ал. 4, е изменен с уточняване, че лицето, срещу което е насочено оръжие, трябва също така да оказва съпротива или да се опитва да избяга. Формулировката на чл. 74, ал. 1 и ал. 3 от Закона за Министерството на вътрешните работи от 2006 г., който е в сила към настоящия момент, повтаря дословно текста на чл. 80, ал. 1 и ал. 4 от Закона от 1997 г., с измененията от 2003 г.

Б. Приложими разпоредби от Наказателния кодекс

24. Член 12а, ал. 1 от Наказателния кодекс от 1968 г., добавен през м. август 1997 г., предвижда, че причиняването на вреди на лице при неговото задържане за престъпление не е наказуемо, ако няма друг начин за неговото задържане и ако използваната сила е необходима и законосъобразна. Съгласно чл. 12а, ал. 2 използваната сила не е необходима, когато същата явно не съответства на характера на извършеното от задържаното лице престъпление или когато причинената вреда е прекомерна и не е необходима.

В. Прекратяване на предварителното разследване

25. Съгласно чл. 237 от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г., в сила до 31 декември 1999 г., прекратяването на предварителното производство може да се обжалва пред по-горестоящия прокурор.

26. На 1 януари 2000 г. тази разпоредба е изменена и предвижда система на автоматичен контрол на прекратяването: след прекратяването прокурорът изпраща делото и решението си на по-горестоящата прокуратура, която може да потвърди решението, да го измени или да го отмени. Ако по-горестоящата прокуратура потвърди

решението, тя трябва да изпрати делото на съответния съд, който трябва да разгледа въпроса в закрито заседание. Решението на съда е окончателно. Не е предвидена разпоредба за уведомяване на засегнатите лица за прекратяването.

27. След ново изменение на посочената разпоредба през м. май 2001 г. прекратяването на предварителното разследване става предмет на съдебно разглеждане. Наказателно-процесуалният кодекс от 2005 г. поддържа тази позиция в чл. 243, ал.ал. 3-7.

ЗАКОНЪТ

I. ПРЕДВАРИТЕЛНОТО ВЪЗРАЖЕНИЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

28. Правителството заявява, че жалбата е просрочена, тъй като наказателното производство срещу полицейските служители е приключило на 4 април 2000 г., докато жалбата, която не е датирана, е получена в Съда повече от шест месеца по-късно, на 5 октомври 2000 г. Образуваното от жалбоподателя гражданско производство, което все още е било висящо на последната дата, не можело да се вземе предвид, тъй като е отделно от разследването и не можело да се разглежда като негово продължение.

29. Жалбоподателят отговаря, че окончателното решение по неговото дело е решението на Върховния касационен съд от 15 октомври 2003, докато жалбата му е подадена по-рано - на 25 септември 2000 г.

30. Член 35 § 1 от Конвенцията предвижда:

“Съдът може да бъде сезиран само след изчерпване на всички вътрешноправни средства за защита, в съответствие с общопризнатите норми на международното право, в срок от шест месеца след датата на окончателното решение.”

31. По подобно дело срещу България, при което жалбоподателите са завели иск за непозволено увреждане срещу служителите, отговорни за смъртта на техен роднина, Съдът установи, след значително подробно разглеждане на въпроса, че началният момент на шестмесечния срок при тези обстоятелства е окончателното решение по гражданското производство (вж. *Николова и Величкова срещу България* (dec.), № 7888/03, 13 март 2007 г.). Съдът не вижда причина да се отклони от тази позиция и съответно намира, че срокът в настоящия случай започва да тече от 15 октомври 2003 г., датата на окончателното решение на Върховния касационен съд, с което се отхвърля иска на жалбоподателя за непозволено увреждане (вж. параграф 21 по-горе). Жалбата е подадена много преди тази дата.

32. Въпреки това, дори ако Съдът трябваше да приеме за окончателно решение, по смисъла на член 35 § 1, решението на Военно-апелативния съд от 4 април 2000 г. (вж. параграф 20 по-горе), жалбата отново щеше да е своевременна, тъй като е подадена, както е видно от пощенското клеймо върху пощенския плик, с който същата е изпратена, на 28 септември 2000 г., по-малко от шест месеца след това решение.

33. Поради това възражението на Правителството трябва да бъде отхвърлено.

II. ТВЪРДЯНИ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 2 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

34. Жалбоподателят се оплаква, че срещу него е използвана застрашаваща живота сила, която не е била абсолютно необходима. Жалбоподателят също така се оплаква, че властите не са провели ефективно разследване по случая. Пзовава се на член 2 от Конвенцията, който, доколкото е относимо, предвижда:

“1. Правото на живот на всеки се защитава от закона. Никой не може да бъде умишлено лишен от живот, освен в изпълнение на съдебна присъда за извършено престъпление, за което такова наказание е предвидено в закона.

2. Лишаването от живот не се разглежда като противоречащо на разпоредбите на този член, когато то е резултат от употреба на сила, призната за абсолютно необходима:

...

(б) при осъществяването на правомерен арест...”

A. Доводите на страните

35. Правителството твърди, че използваната срещу жалбоподателя сила не е била животозастрашаваща видно от медицинските експертизи, изготвени по време на разследването. Състоянието на същия вероятно се било влошило в резултат на неадекватната медицинска помощ, която е получил при първото му отвеждане в болницата. Въпреки факта, че е бил достатъчно координиран, за да се ориентира в ситуацията - което е потвърдено от психологическата експертиза, изготвена по време на разследването - жалбоподателят не бил взел под внимание предупрежденията на служителите да спре. Така ситуацията попадала в обхвата на чл. 80, ал. 1 и ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи от 1997 г., който разрешава използването на оръжие. Още повече, че служителите отвели жалбоподателя в болница веднага след инцидента.

36. Освен това Правителството твърди, че властите са направили всичко възможно да изяснят фактите. Следствието било образувано

незабавно и властите разпитали двамата служители, жалбоподателя, баща му и двамата лекари лекували жалбоподателя. След отмяната от Военно-апелативна прокуратура властите провели дори по-подробно, но все пак бързо разследване, разпитвайки много лица, назначавайки няколко експертизи и накрая успявайки да идентифицират служителя, който е произвел изстрела, ранил жалбоподателя.

37. Жалбоподателят изтъква, че макар да не е умрял от раните си, използваната срещу него сила била животозастрашаваща, защото служителят изстрелял срещу него бойни патрони и от разстояние четири метра. Силата била явно прекомерна по смисъла на съдебната практика на Съда и приложимите международни стандарти, но считана за нормална на национално ниво, където позицията явно е, че полицейските органи имат право да използват огнестрелно оръжие, за да задържат лице, заподозряно за престъпление. Тъй като разследването било преценило фактите чрез позоваване на това недостатъчно правило и по този начин е стигнало до съдържащи недостатъци заключения, същото не можело да се разглежда като ефективно.

Б. Преценката на Съда

38. Съдът счита, че тази част от жалбата не е явно необоснована по смисъла на член 35 §3 от Конвенцията или недопустима на друго основание. Следователно трябва да бъде обявена за допустима.

1. Приложим ли е член 2

39. В настоящия случай използваната срещу жалбоподателя сила в крайна сметка не е била фатална. Затова Съдът трябва да определи дали фактите трябва да се разгледат по член 2 или по член 3 от Конвенцията. Извършвайки това, Съдът трябва да вземе предвид степента и вида на използваната сила, както и намерението или целта, стоящи зад употребата на тази сила. Ако силата е била потенциално смъртоносна и действията на въпросните служители са застрашили живота на жалбоподателя, приложим ще е член 2 (вж. *Makaratzis v. Greece* [GC], № 50385/99, §§ 49-55, ECHR 2004-XI; *Цеков срещу България*, № 45500/99, § 40, 23 февруари 2006 г.; и *Goncharuk v. Russia*, № 58643/00, § 74, 4 октомври 2007 г.).

40. От представените доказателства става ясно, че служителите, преследвали жалбоподателя, са стреляли с оръжията си, за да го спрат и задържат (вж. параграфи 6 и 7 по-горе), и Съдът приема, че не са имали намерение да го убият. Въпреки това Съдът отбелязва, че поне един от служителите е стрелял право в жалбоподателя, а не във въздуха (за разлика от делото *Zelilof v. Greece*, № 17060/03, § 36, 24 май 2007 г.). Също така не могат да се пренебрегнат фактите, че

жалбоподателят е понесъл сериозно и, макар и временно, животозастрашаващо нараняване (вж. параграфи 8 и 11 по-горе и за разлика от делото *Цеков*, цитирано по-горе, §§ 17 и 42), че pistolетите на двамата служители са били заредени с бойни патрони, че нараняването е било причинено от куршум, изстрелян от около четири метра (вж. параграфи 7 и 16 по-горе и за разлика от делото *Цеков*, цитирано по-горе, §§ 13 и 42), и че куршумът лесно е можел да причини по-сериозна вреда. Освен това Съдът не може да не забележи, че когато са отвели жалбоподателя в болницата, служителите не са споменали на лекаря, който се е погрижил за него, че са използвали огнестрелни оръжия срещу него (вж. параграф 8 по-горе). Изглежда този факт, който без съмнение е допринесъл за това лекарят да не разбере, че раната на жалбоподателя е причинена от оръжие, значително повишава риска за живота на жалбоподателя.

41. Поради това Съдът заключава, че жалбоподателят е жертва на действие, което по своя характер е застрашило живота му, въпреки че в крайна сметка е оцелял. Ето защо приложим е член 2.

2. Била ли е използваната срещу жалбоподателя сила абсолютно необходима

42. При обстоятелствата в настоящия случай Съдът приема, че служителят, прострелял жалбоподателя, е използвал сила, за да го задържи законосъобразно. Поради това Съдът ще разгледа делото по член 2 § 2 (б), който разрешава употребата на сила, която е абсолютно необходима за тази цел. Общите принципи прилагани за такива ситуации са обобщени в параграфи 93-97 от решението на Съда по делото *Начова и други срещу България* ([GC], №№ 43577/98 и 43579/98, ECHR 2005-VII).

(а) Приложимата правна рамка

43. По предишно подобно дело, *Цеков*, цитирано по-горе, Съдът отбелязва със загриженост, че чл. 42, ал.ал. 1 и 4 от Закона за националната полиция от 1993 г. позволява полицейските органи да използват оръжие, за да осъществят арест независимо от сериозността на престъплението, за извършването на което е заподозряно въпросното лице, или опасността, която то представлява. По силата на тази разпоредба полицейски служители са можели законно да стрелят по лице, което не е спряло след като е предупредено, и обикновено предупреждение явно е било достатъчно за прокурорските органи и съдилищата, за да установят, че използването на оръжие е било „крайна мярка” по смисъла на посочената разпоредба. Освен това Съдът отбелязва, че до 2003 г. формулировката на чл. 80, ал.ал. 1 и 4 от Закона за Министерството на външните работи от 1997 г. - предмет на

обсъждане по настоящото дело (вж. параграфи 17, 18, 19, 20 и 22 по-горе) - е била идентична (вж. *Цеков*, цитирано по-горе, §§ 28, 29 и 54).

44. Вярно е, че за разлика от установеното по делото *Цеков* (пак там, § 55), по времето на инцидента по настоящото дело Наказателният кодекс определя в новия чл. 12а случаите, при които е допустимо причиняването на вреда, за да се осъществи арест (вж. параграф 24 по-горе). Въпреки това, военният съд дори не споменава тази разпоредба, а военните прокурорски органи я тълкуват в смисъл, че разрешава на полицейските органи да използват огнестрелно оръжие, за да задържат лице, заподозряно за кражба (вж. параграфи 18, 20 и 21 по-горе). Съдът не счита, че трябва да постави под въпрос правилността на това тълкуване; той трябва да основе своето разглеждане на случая върху разпоредбите на вътрешното право, така както същите са приложени спрямо жалбоподателя (вж., *mutatis mutandis*, *Minelli v. Switzerland*, 25 март 1983 г., § 35, Series A no. 62, и *Vasilescu v. Romania*, 22 май 1998 г., § 39, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-III).

45. Предвид гореизложеното, Съдът не може да не потвърди заключението, до което е стигнал по делото *Цеков*: законите разпоредби, регламентиращи използването на огнестрелно оръжие от полицейски органи, които са предмет на тълкуване и прилагане в настоящия случай, са били съвсем недостатъчни, за да защитят лицата от необосновано и произволно посегателство над тяхното право на живот (вж. *Цеков*, цитирано по-горе, § 56, и *Начова и други*, цитирано по-горе, §§ 99 и 100, относно използването на оръжие от военната полиция). Такава правна рамка съвсем не е достатъчна и е доста по-ниско от нивото на защита „по право” на правото на живот, изисквано от Конвенцията в съвременните демократични общества в Европа. Както обяснява Съдът по делото *Начова и други*, правомерната цел да се осъществи законосъобразен арест може да обоснове излагането на човешки живот на опасност единствено при обстоятелства от абсолютна необходимост; такава необходимост липсва, когато се знае, че задържаното лице не заплашва ничий живот или не поставя никого в опасност и не е заподозряно в извършването на тежко престъпление, дори ако неизползването на смъртоносна сила може да доведе до загуба на възможността да се задържи беглеца. Принципът на точна пропорционалност, заложен в член 2, изисква националната правна рамка, регламентираща действията по осъществяване на арест, да прибегне до огнестрелни оръжия след внимателна преценка на съпътстващите обстоятелства и, по-специално, оценка на характера на извършеното от беглеца престъпление и на заплахата, която той или тя поставя. Освен това, националното право, регулиращо действията на полицейските органи, трябва да обезпечи система на адекватна и ефективна защита срещу произвол и злоупотреба със сила и даже

срещу инцидент, който може да се избегне. По-специално, правоприлагащите служители трябва да бъдат обучени да преценяват дали има абсолютна необходимост от употребата на огнестрелно оръжие или не, не само на базата на буквата на съответните разпоредби, но и с оглед превъзходството на зачитането на човешкия живот като основна ценност (вж. *Начова и други*, цитирано по-горе, §§ 94-97, с по-нататъшни позовавания).

46. Съдът със загриженост отбелязва, че идентични разпоредби продължават да са в сила до днес (вж. параграф 23 по-горе).

47. Съдът отбелязва и явната липса на правила или указания за действията, които трябва да предприемат полицейските органи в такива ситуации (вж., *mutatis mutandis*, *Celniku v. Greece*, № 21449/04, § 68, 5 юли 2007 г.).

(б) Действията на служителите, осъществяващи задържането

48. Когато е забелязан от полицейските служители близо до двор посред нощ и при намалена видимост, жалбоподателят отказал да вземе под внимание тяхното нареждане да спре и вместо това побягнал (вж. параграфи 6 и 7 по-горе). Затова служителите са могли основателно да заподозрат, че той е извършил престъпление (сравни с делото *Цеков*, цитирано по-горе, §§ 9-12, 58 и 59). Въпреки това липсват твърдения, че са имали причина да смятат, че жалбоподателят е извършил тежко престъпление, че той е опасен, или че ако не го задържат, той би представлявал опасност за тях или трети лица (сравни с делото *Juozaitienė and Bikulčius v. Lithuania*, №№ 70659/01 и 74371/01, §§ 79 и 80, 24 април 2008 г.). Съдът не пренебрегва факта, че жалбоподателят е ранен при непланирана операция, която е довела до развитие на събитията, на които полицията е трябвало да реагира без предварителна подготовка, и разбира, че задълженията на властите по член 2 трябва да се тълкуват по начин, който не им налага невъзможна тежест (вж. *Цеков*, цитирано по-горе, § 61, с по-нататъшни позовавания). Все пак не може да се приеме, че при обстоятелствата в настоящия случай полицейските служители са можели основателно да смятат, че жалбоподателят е опасен и че е необходимо да използват огнестрелно оръжие, за да го имобилизират. Съдът смята, че при тези обстоятелства прибягването до потенциално смъртоносна сила е забранено от член 2, независимо от риска, че жалбоподателят е можел да избяга. Прибягването до такава сила не може да се счита за „абсолютно необходимо“, когато се знае, че задържаното лице не заплашва ничий живот или не поставя никого в опасност и не е заподозряно в извършването на тежко престъпление (вж. *Начова и други*, § 107, и *Цеков*, §§ 63 и 64, цитирани по-горе).

49. Още повече, представените доказателства - главно заключенията на медицинските експерти, че жалбоподателят е бил

прострелян отпред от късо разстояние и че е бил опиянен (вж. параграфи 11 и 16 по-горе) - предполагат, че служителите са могли да го задържат без да използват оръжие.

(в) Заключение на Съда

50. Накратко, Съдът намира, че държавата ответник не е изпълнила задълженията си по член 2 от Конвенцията с това, че правните разпоредби, регламентиращи употребата на огнестрелно оръжие от полицията, съдържат недостатъци, и с това, че жалбоподателят е прострелян при обстоятелства, при които използването на огнестрелно оръжие е несъвместимо с тази разпоредба.

3. Било ли е разследването ефективно

51. Приложимите принципи, регламентиращи задължението да се разследва употребата на животозастрашаваща сила от държавни служители, са обобщени в параграфи 110-113 от решението на Съда по делото *Начова и други* (цитирано по-горе).

52. В настоящия случай властите не са останали пасивни. Военните прокурорски органи са започнали разследване скоро след събитията (вж. параграф 9 по-горе). Разследващите органи са извършили редица действия и, след указанията на Военно-апелативна прокуратура, са събрали доказателства, които са им дали възможност да установят служителя ранил жалбоподателя и начина, по който го е извършил (вж. параграфи 10, 11, 14, 15 и 16 по-горе). Освен това разследването е било разумно бързо, продължило е общо малко повече от една година и един месец. Въпреки това, същото се е ограничило до преценка на законосъобразността на действията на служителите с оглед на чл. 80, ал.ал. 1 и 4 от Закона за Министерството на външните работи от 1997 г., така както същият е тълкуван от военните разследващи и прокурорски органи и от военния съд (вж. параграфи 18, 19, 20 и 22 по-горе). Основавайки се на точната буква на посочената разпоредба и на своето тълкуване на чл. 12а от Наказателния кодекс (вж. параграфи 19 и 24 по-горе), военните разследващи и прокурорски органи и военният съд не са взели под внимание съществени обстоятелства, като например фактите, че служителите са нямали никаква причина да смятат, че жалбоподателят представлява опасност за някого, и че е под въпрос дали служителите изобщо са имали право да използват огнестрелно оръжие, за да го задържат. Ето защо подходът им не съответства на изискванията на член 2 (вж. *Начова и други*, § 114, и *Цеков*, § 71, цитирани по-горе, както и, *mutatis mutandis*, *Иван Василев срещу България*, № 48130/99, §§ 77-79, 12 април 2007 г.).

53. Следователно и в това отношение е допуснато нарушение на посочената разпоредба.

III. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

54. Жалбоподателят се оплаква, че не разполага с ефективно вътрешно правно средство за защита по отношение на нарушенията на член 2. Позовава се на член 13 от Конвенцията, който предвижда:

“Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени в тази Конвенция, са нарушени, има право на ефикасни правни средства за тяхната защита пред съответните национални власти, дори и нарушението да е извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции.”

55. Правителството твърди, че искът за непозволено увреждане, заведен от жалбоподателя срещу служителите и полицията, е ефективно средство за защита. Същият не е довел до резултат само защото гражданските съдилища са установили, в съответствие със заключенията на наказателното разследване, че служителят, който е прострелял жалбоподателя, не е действал незаконосъобразно.

56. Жалбоподателят твърди, че отхвърлянето на иска му го е лишило от ефективно средство за защита. Съдилищата са основали заключенията си на заключенията на прокурорските органи и не са се опитали да установят независимо дали употребата на животозастрашаваща сила срещу него е била абсолютно необходима.

57. Съдът счита, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията или недопустимо на друго основание. Следователно трябва да бъде обявено за допустимо.

58. Член 13 гарантира наличието на национално равнище на правни средства за защита с цел осъществяване на съдържанието на правата и свободите по Конвенцията, независимо от формата, в която те са гарантирани във вътрешния правен ред. Обхватът на задължението на държавата по тази разпоредба варира в зависимост от естеството на оплакването. В случай на приемливо твърдение за нарушение на член 2 в резултат на употребата на смъртоносна сила, член 13 изисква не само пълно и ефективно разследване, но и по принцип наличие на обезщетение на неимуществените вреди, произтичащи от нарушението, като част от общата защита (вж. *Bubbins v. the United Kingdom*, № 50196/99, §§ 170 и 171, ECHR 2005-II (откъси), с по-нататъшни позовавания). Също като разследването, изисквано по член 2 (вж. *Начова и други*, цитирано по-горе, § 113), всяко производство, в което засегнатите лица търсят такова обезщетение, трябва да следва стандарт сравним със стандарта, използван от Съда при оценката на оплакванията по същество по член 2. Това означава, че националните съдилища, макар да са обвързани от формулировките на вътрешното право, трябва да разгледат актовете, за които се твърди, че представляват нарушение на член 2, в светлината на принципите, залегнали в същността на анализа от страна на Съда на оплакванията

по тази разпоредба (вж., *mutatis mutandis*, Иван Василев, цитирано по-горе, § 75).

59. Предвид заключенията си по член 2 (вж. параграфи 50 и 53 по-горе), Съдът установи, че оплакването на жалбоподателя е било приемливо и той е имал право на ефективно средство за защита по отношение на това оплакване.

60. Съдът отбелязва, че отхвърлянето на иска на жалбоподателя за непозволено увреждане не е поради липса на достатъчно доказателства, че служителят го е прострелял, а по-скоро резултат от начина, по който гражданските съдилища тълкуват вътрешноправните разпоредби, регламентиращи използването на огнестрелно оръжие от полицията, и последвалото им заключение, че действията на служителя не са били незаконосъобразни, което е било необходимо условие за успеха на иска (вж. параграф 21 по-горе). Макар настоящият Съд да не следва да определи дали тази конструкция е правилна, той все пак трябва да провери дали подходът на съдилищата е довел до нарушение на правото на жалбоподателя по член 13. Както вече бе отбелязано, това право предполага, че твърденията за нарушения на член 2 трябва да се разгледат в съответствие със стандартите развити в съдебната практика на настоящия Съд, което изисква внимателна преценка дали използваната при операции по задържане животозастрашаваща сила е повече от „абсолютно необходима”, т.е. точно пропорционална при обстоятелствата (вж. *Начова и други*, §§ 93-97, и, *mutatis mutandis*, *Цеков*, §§ 52 и 53, цитирани по-горе). Наистина, чл. 12а от българския Наказателен кодекс, който изисква преценка на необходимостта от използване на сила при задържане (вж. параграф 24 по-горе), изглежда отразява подобни съображения.

61. Въпреки това, в настоящия случай, гражданските съдилища, подобно на военните прокурорски органи преди тях, са установили, че полицията е имала право да използва огнестрелно оръжие, за да задържи жалбоподателя макар той да не е бил заподозрян за извършването на тежко престъпление или представлявал опасност за някого (вж. параграф 21 по-горе). Този подход не отговаря на стандартите, произтичащи от съдебната практика на Съда (вж., *mutatis mutandis*, Иван Василев, цитирано по-горе, § 79), и не е дал възможност на производството да предостави на жалбоподателя ефективна защита (за разлика от делото *McKerr v. the United Kingdom*, № 28883/95, § 172-74, ECHR 2001-III).

62. Поради това е допуснато нарушение на член 13 от Конвенцията.

IV. ТВЪРДЯНИ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 14 ОТ КОНВЕНЦИЯТА ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛЕН 2

63. Жалбоподателят се оплаква по член 14 от Конвенцията във връзка с член 2, че полицейските органи са използвали прекомерна сила срещу него предвид етническия му произход, както и че властите не са разследвали въпроса надлежно.

64. Член 14 предвижда:

“Упражняването на правата и свободите, изложени в Конвенцията, следва да бъде осигурено без всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, език, религия, политически и други убеждения, национален или социален произход, принадлежност към национално малцинство, имущество, рождение или друг някакъв признак.”

A. Доводите на страните

65. Правителството изтъква, че твърденията за расистко отношение не намират никакво основание във фактите по делото. Когато са стреляли, двамата служители не са знаели за етническата принадлежност на жалбоподателя; разпознали са го едва след това. Не са извършили никакво дискриминационно действие, както по време на инцидента, така и в хода на последвалото разследване. Единственият случай, при който думата „цигански” е спомената в хода на разследването, е бил когато служителите са говорили за близката ромска махала. Това не е по-дискриминационно от говоренето за китайски квартал например. Разследващите органи в нито един момент не са назвали жалбоподателя „циганин”.

66. Жалбоподателят твърди, че полицейските служители са знаели за етническия му произход в момента, в който са стреляли. Според него етническата му принадлежност е основен фактор за решението им да го задържат и да използват огнестрелно оръжие. Това било видно от изявление на сержант И. С. при разпита му от следователя на 14 януари 2000 г., в което той казва, че заради близостта на ромската махала с колегата му сметнали, че забелязаното от тях лице е ром, дошъл в двора на А. В. да краде. Жалбоподателят не представя копие от протокола на този разпит.

Б. Преценката на Съда

67. Съдът счита, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията или недопустимо на друго основание. Следователно трябва да бъде обявено за допустимо.

1. Материално-правен аспект

68. Приложимите принципи са обобщени в параграфи 145-147 от решението на Съда по делото *Начова и други* (цитирано по-горе).

69. Представените по настоящото дело доказателства предполагат, че служителите не са знаели за етническия произход на жалбоподателя, когато са стреляли по него. Те са предприели гонитба през нощта и при намалена видимост, и са разпознали жалбоподателя едва след като същият е паднал на земята (вж. параграфи 6 и 7 по-горе). Вярно е, че по-късно властите са установили, че близостта на ромската махала е една от причините, поради които служителите са преценили, че жалбоподателят би могъл да избяга (вж. параграф 17 по-горе). Въпреки това, дори и да може да се приеме, че служителите са знаели за етническия произход на жалбоподателя, не е възможно да се спекулира дали това има някаква връзка с възприятието им за жалбоподателя и решението им да използват огнестрелни оръжия или не (вж. *Начова и други*, цитирано по-горе, §§ 150-52). Употребата на огнестрелно оръжие при въпросните обстоятелства не е била забранена по приложимите вътрешни разпоредби, очевиден недостатък, който Съдът вече порица (вж. параграфи 43-47 по-горе). Ето защо възможността двамата служители просто да са се придържали към тези разпоредби и са щели да действат по този начин при подобна ситуация, независимо от етническата принадлежност на въпросното лице (пак там и, *mutatis mutandis*, *Bekos and Koutropoulos v. Greece*, № 15250/02, § 66 *in limine*, ECHR 2005-XIII (откъси)), не може да се изключи. Макар поведението им да заслужава сериозна критика, то само по себе си не е достатъчно основание да се заключи, че употребата на животозастрашаваща сила срещу жалбоподателя е мотивирана от расистки подбуди (вж., *mutatis mutandis*, *Zelilof*, цитирано по-горе, § 75). Още повече, че няма индикации и не се твърди от жалбоподателя, както пред националните органи, така и пред Съда, че служителите са изrekli расистки обиди в който и да е момент по време на въпросните събития (сравни с делото *Celniku*, цитирано по-горе, § 80 *in fine*, и за разлика от делото *Начова и други*, цитирано по-горе, §§ 35 *in fine* и 153; с *Осман срещу България*, № 43233/98, §§ 85 и 86, 16 февруари 2006 г.; с *Turan Cakir v. Belgium*, № 44256/06, § 80, 10 март 2009 г.; и със *Сашов и други срещу България*, № 14383/03, § 80, 7 януари 2010 г.).

70. Ето защо не се установи, че расистко отношение е изиграло роля в събитията, довели до прострелването на жалбоподателя. Следователно не е допуснато нарушение на член 14 от Конвенцията във връзка с член 2.

2. Процесуално-правен аспект

71. Приложимите принципи са изложени в параграфи 160 и 161 от решението на Съда по делото *Начова и други* (цитирано по-горе).

72. В настоящия случай, за разлика от установената ситуация по посоченото дело (цитирано по-горе, §§ 163 и 165), властите не са разполагали с конкретна информация, от която може да се предположи, че прострелването на жалбоподателя е било в резултат на расистки мотиви (вж. параграф 69 по-горе). Вярно е, че по време на разпита му на 12 март 1999 г. сержант И. С. на два пъти нарича жалбоподателя „циганин” (вж. параграф 10 по-горе). Въпреки това Съдът не е убеден, че предвид контекста, в който са употребени тези забележки, същите показват расистко отношение и са били достатъчни да дадат основание на властите да разследват дали действията на служителите са били мотивирани от расистки предразсъдъци (сравни с делото *Beganović v. Croatia*, № 46423/06, § 96, 25 юни 2009 г., и за разлика от делото *Karagiannopoulos v. Greece*, № 27850/03, §§ 20 и 73 *in fine*, 21 юни 2007 г., и със *Stoica v. Romania*, № 42722/02, §§ 36 и 128 *in fine*, 4 март 2008 г.). Освен това Съдът отбелязва, че властите са установили, че близостта на ромската махала е била една от причините, поради които служителите са преценили, че жалбоподателят може да избяга (вж. параграф 17 по-горе). Въпреки това, предвид факта, че преценката на властите относно последвалото решение на служителите да използват огнестрелно оръжие се основава на съдържаща недостатъци правна рамка, която разрешава употреба на огнестрелно оръжие, за да се задържи лице, което се опитва да избяга (вж. параграфи 43-47 и 52 по-горе), Съдът не е убеден, че този елемент е можел да ги извести за необходимостта от разследване на расистко отношение. Явно те са счели близостта на махалата като фактор за преценката на служителите относно възможността на жалбоподателя да избяга, а не като нещо, което само по себе си ги е направило по-склонни да използват огнестрелни оръжия. Още повече, че липсват индикации жалбоподателят да е изразил твърдения за расистко отношение в който и да е момент от разследването (сравни с делата *Karagiannopoulos*, § 78; *Turan Cakir*, § 80; *Beganović*, § 97; и *Сашов и други*, § 84, всичките цитирани по-горе, и за разлика от делото *Bekos and Koutropoulos*, цитирано по-горе, § 72).

73. По изложените причини, Съдът не смята, че властите са разполагали с информация, която е била достатъчна да приведе в действие тяхното задължение да разследват евентуални расистки мотиви от страна на служителите. Следователно не е допуснато нарушение на член 14 от Конвенцията във връзка с член 2 в това отношение.

V. ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

74. Член 41 от Конвенцията предвижда:

“Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.”

A. Вреди

75. Жалбоподателят претендира 17 000 евро (EUR) за неимуществени вреди, произтичащи от нарушенията на чл. 12 и чл. 13, както и 2 000 евро за нарушението на член 14. Той твърди, че в резултат на използването на потенциално смъртоносна сила срещу него е имал сериозни наранявания, които са изложили живота му на опасност. Направена му е хирургическа интервенция, довела до отстраняване на единия му бъбрек и част от черния му дроб. Това му е причинило също продължителни физически болки и страдания. Получил е и емоционално разстройство предвид начина, по който властите са провели разследването на инцидента, подхода на съдилищата към иска му за непозволено увреждане, и начина, по който българското законодателство регламентира използването на огнестрелно оръжие от полицейските органи.

76. Според Правителството исканията са прекомерни, тъй като жалбоподателят е имал само временно застрашаващо живота нараняване, от което се е възстановил след медицинско лечение.

77. Съдът посочва, че в настоящия случай присъждането на справедливо обезщетение може да се основава единствено на нарушенията на член 2 и член 13 от Конвенцията. Съдът счита, че жалбоподателят вероятно е страдал много в резултат на сериозното нарушаване на правата му по посочените разпоредби. Решавайки по справедливост съгласно изискването на член 41, Съдът му присъжда 15 000 евро по това перо. Към посочената сума следва да се прибавят всички евентуално дължими данъци върху нея.

B. Разходи и разноски

78. Жалбоподателят иска възстановяване на 8 050 евро, платени като възнаграждение на адвокатите му за сто и шестдесет часа работа по производството пред Съда, по 50 евро на час. Моли всяка присъдена сума да се плати директно на процесуалните му представители.

79. Правителството оспорва необходимостта от броя часове, прекарани от адвокатите на жалбоподателя в работа по случая. Според същото всяка присъдена сума по това перо не трябва да надвишава обичайната за такива дела.

80. Според съдебната практика на Съда разходи и разноски могат да бъдат присъдени по член 41 само ако се установи, че същите са необходими и действително извършени и са в разумен размер. Освен това разходи по делото подлежат на възстановяване само доколкото същите са свързани с установеното нарушение (вж., като скорошен източник, *Šilih v. Slovenia* [GC], № 71463/01, § 226, 9 април 2009 г.). В настоящия случай, предвид информацията, с която разполага, и горепосочените критерии, Съдът счита за разумно да присъди на жалбоподателя 3 000 евро, заедно с данъците, с които би била обложена тази сума за негова сметка. Посочената сума следва да се плати по банковата сметка на процесуалните представители на жалбоподателя, г-н Т. Бороджиев и г-н И. Мазнев.

В. Лихва за забава

81. Съдът намира за уместно лихвата за забава да бъде определена въз основа на пределната лихва по заеми на Европейската централна банка, увеличена с три процентни пункта.

ПОРАДИ ИЗЛОЖЕНИТЕ МОТИВИ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО:

1. *Отхвърля* предварителното възражение на Правителството;
2. *Обявява* жалбата за допустима;
3. *Приема*, че е допуснато нарушение на член 2 от Конвенцията по отношение животозастрашаващата сила, използвана срещу жалбоподателя;
4. *Приема*, че е допуснато нарушение на член 2 от Конвенцията по отношение задължението на държавата ответник да проведе ефективно разследване на обстоятелствата на инцидента, който е застрашил живота на жалбоподателя;
5. *Приема*, че е допуснато нарушение на член 13 от Конвенцията;

6. *Приема*, че не е допуснато нарушение на член 14 от Конвенцията във връзка с член 2 по отношение твърдението, че животозастрашаващата сила, използвана срещу жалбоподателя, представлява акт на расово насилие;
7. *Приема*, че не е допуснато нарушение на член 14 от Конвенцията във връзка с член 2 за това, че властите не са разследвали възможни расистки мотиви зад употребата на животозастрашаваща сила срещу жалбоподателя;
8. *Приема, че:*
 - (а) държавата ответник трябва да изплати на жалбоподателя, в срок до три месеца от датата на влизане в сила на решението съгласно член 44 § 2 от Конвенцията, следните суми, които се изчисляват в български лева по курса към датата на изплащането им:
 - (i) EUR 15 000 (петнадесет хиляди евро), ведно с данъците, с които би била обложена тази сума, за неимуществени вреди;
 - (ii) EUR 3 000 (три хиляди евро), ведно с данъците, с които би била обложена тази сума за сметка на жалбоподателя, за разходи и разноси, платими по банковата сметка на процесуалните представители на жалбоподателя, г-н Т. Бороджиев и г-н И. Мазнев;
 - (б) от изтичането на гореспоменатите три месеца до плащането се дължи проста лихва върху горните суми в размер на пределната лихва по заеми на Европейската централна банка за срока на забавата, увеличена с три процентни пункта;
9. *Отхвърля* в останалата им част исканията на жалбоподателя за справедливо обезщетение.

Изготвено на английски език и съобщено писмено на 10 юни 2010 г. в съответствие с член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пеер Лоренцен
Председател